Perusterveydenhuollon hoitovelka kaataa terveydenhuollon

Koronapandemia on työllistänyt terveyskeskuksia valtavasti. Potilaiden testaus, hoito-ohjeiden antaminen sairastuneille, heidän terveydentilansa seuranta, tartuntaketjujen jäljitys ja rokotukset on hoidettu pääasiassa terveyskeskusten hoitajien toimesta. Hoitajia on jouduttu siirtämään pandemiatehtäviin kansantauteja sairastavien hoidosta, neuvoloista sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollosta. Heidän normaalityönsä on jäänyt suurelta osin hoitamatta.

Paikkakunnilla, missä tautitapauksia on ollut keskimääräistä enemmän, valtava työmäärä siihen liittyvine pelkoineen on johtanut hoitajien irtisanoutumisiin ja vaikeuttanut rekrytointia. Näiden seurauksena työpaine on kasvanut entisestään. Terveyskeskusten katastrofaaliseen tilaan ei juuri ole kiinnitetty huomiota. Päinvastoin johtavia viranhaltijoita on työllistetty SOTE -uudistuksen valmistelussa.

Kansantauteja sairastavien kontrollit ovat osin tekemättä ja niitä on siirretty tulevaisuuteen. Ennalta ehkäisevä työ on tekemättä. Sairaudet todetaan ja tarvittavat hoidot käynnistyvät myöhässä. Päivystykset ovat ylikuormittuneet, koska potilaat eivät pääse normaaleille kontrollikäynneille. Perusterveydenhuollossa on pitkään työskennelty liian pienellä henkilökunnalla. Koronapandemia on paljastanut terveyskeskusten aliresursoinnin kaikille. Hoitotakuu tulee pahentamaan tilannetta, jos ei ensin saada resursseja kuntoon.

Valtimotautien ehkäisyn laatuverkostossa on huolestuneena seurattu kehitystä. Laatuverkosto on terveyskeskusten yhteenliittymä, missä pyritään pitkäaikaissairauksien hyvään hoitoon. Pitkällä aikavälillä tullaan maksamaan laskua mm. diabeteksen ja kohonneen verenpaineen huonon hoidon komplikaatioista. Riittämättömät hoitokontrollit johtavat hoidon jatkumiseen entisellään vaikka tarvittaisiin hoitoa korjaavia toimenpiteitä. Komplikaatioiden hoito kuormittaa myös erikoissairaanhoitoa.

Tartuntamäärät ovat taas nousussa. Testaaminen, jäljittäminen ja rokottaminen tulevat jatkumaan vielä pitkään. Tarvitaan lisää resursseja näihin tehtäviin.

Me Valtimotautien ehkäisyn laatuverkossa olevien jäsenyhteisöjen johtajat vetoamme päättäjiin, että tehdään kansallinen suunnitelma, miten perusterveydenhuollon hoitovelka saataisiin nopeasti maksettua, jotta se ei kaada koko terveydenhuollon toimintaa.

Veli-Matti Leinonen
johtava ylilääkäri
Härkätien terveyskeskus

Pia Hakio
johtava lääkäri
Inkoon terveyskeskus

Nora Hagelberg
johtava lääkäri
Paimion-Sauvon terveyskeskus

Kenneth Wilson
vt. ylilääkäri
Paraisten terveyskeskus

Harri Makkonen
johtava ylilääkäri
Pieksämäen terveyskeskus

Pia-Maria Sjöström
vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
Pietarsaaren sos. ja terv. virasto

Kaisa Kuusela
palvelualuepäällikkö
Rovaniemen terveyskeskus

Sakari Ritala
johtava ylilääkäri
perusturvaliikelaitos Saarikka

Katri Hollmén
johtava lääkäri
Siilinjärven terveyskeskus

Anna Peitola
johtava lääkäri
Sipoon terveyskeskus

Pia Lahtinen
johtava ylilääkäri
Uudenkaupungin terveyskeskus

Klas Winell
laatuverkostokoordinaattori
Conmedic

Jakelu STM, THL, STT, HS, YLE